

КЕНГЕШ

Сюзюню ёзек арасында — эндиги жылда жол кырулуш, республиканы билим берүү системасын айнытыу

Москвага иши жолочулугу эсептерине кёре Казбек Кокков КъМР-ни Правительствою Председатели Мусу-Кокков Алий, КъМР-ни транспорт эм жол-мюлк министри Аслан Дышеков, КъМР-ни жарыкландыруу, илму эм жаш тёлкюну ишери жаны бла министри кылуугун толтурган Анзор Езаов бла кенгеш бардырды. Сюзюню баш темалары — алдыбиздагы жылда жол кырулуш, Къабарты-Малкърны билим берүү системасын айнытыу, Казбек Кокков регионун белгиленген жылда кышак программалага эм тобешулеге кытышуу жаны бла бир ненча соруга кыраарга бюрганды.

Алгараклада республиканы онугучу Москвада иши жолочулукта болганды. Анда ол федерал министрстволаны эм ведомстволаны таматары бла регионга мағаналы бир кызуун соруну сюзганды. Казбек Кокков РФ-ни жарыкландыруу министри Сергей Крацов, РФ-ни транспорт министри орунбасары — Федерал жол агентствону таматасы Ан-

Дрей Костюк бла тобешгенди. Ала 2020 жылда профилли миллет проекткени эсептерини, транспорт инфраструктураны, жол кырулушун, андан сора да, регионда билим берүүню беломлерини ёсюперин сюзгөнди.

ЖЫЙЫЛУ

Ишлерин кырауга жангы, бютюн хайырлы мадарла сингдирирге итинип

КъМР-де МВД-ны УГИБДД-сында болгун жыйылууда кырал автосинекция былтр тамалаган жумушланы эсептери чыгарылгандыла эмда быйылга борчла салынгандала. Кенгешге иш ишле министр полицияны генерал-майору Василий Павлов да кытышанды.

Белгили этилгенча, озгун автосинекция вадителле этген аварияланы, алда жоюлган-

ланы бла жаралы болганынаны санын азайтырга кылодан келгенди. УГИБДД-ни беломною башчысы полицияны подполковник Муса Маремшаов айтканча, былтр жолдан жауу ётерге эркин этилген жерлерде аварияла азайгандыла, алда бир адам да ёлмегени уа кыуанчыр шартды.

Ич ишле министр Василий Павлов РФ-ни Президенти жоллада аварияланы, алда

ёлгелени бла ачынгананы азайтырга борчла салганын эсертгенди. Аны бла байламлы беломлени таматарланы ишлерин игилендирүү жаны бла буйрукла берилгенди. «Адамга жашаууну бла саулугун кыайтарырга онг ахырда жокуу. Ишигизни кырауга жангы мадарланы кыирирге, пассажирлени жюрюгенде, бютюнда сабилени, кырккыуусулуккуну жалчыты-

уа энчи мағана берилерге керекди. Аны бла бирге автомобиль жолланы болумларына эс бурруга тийишлиди», деп белгилегенди ол.

Василий Павлов жол-транспорт болумланы азайтуу жаны бла буйрукла бергенди, аланы толтурмагандыла кыты суралгынды да чертгенди.

АБДУЛЛАХЛАНЫ ФАТИМА хазырлаганды.

Курорт

Солугъанланы саны тохтамай ёсе барады

Жангы жылгы байрамланы кезиунде «Эльбрус», «Архыз» эм «Ведучи» курортлада 100 миң адам солугъандыла. Ала Москвадан, Санкт-Петербурдан, Ставрополдан, Краснодардан, Кърымдан эм кыралны башха субъектеринден кынаксыладала, деп билдиргенди бизге «Шимал Кавказны курортлары» акционер обществодан. Алай бла бу кезиунде туристлени саны 26 процентке кёбейгенди.

Былытр «Шимал Кавказны курортлары» акционер общество РФ-ни Экономиканы айнытуу министрствону берилгенин

эсерттирге соебиз. Бу кезиунде уа «Архыз» курортха эки уллу инвестор келгенди — «Билло-глобус» туроператор эмда «Синара» кыуум. Дагында энчи экономика зонага алты жангы резидент бла жер-жерли бизнес кылууга кытышандыла.

Биринчи резидент «Эльбрус»-да келгенди. «Архыз кыралда терк айныган курортладан бирди. Мында шёндөгө 25,5 километр трассала бардыла, проект толусунай ишлеп башчала, аланы саны 150 километрге жетерги белгиленди. Кенгертүү жумушла «Эльбрус» эм «Ведучи» курортлада да бардырдыла. Быйыл а «Мамисонуну» ишлетип башларыкыбыз», деп билдиргенди «КСК»-ны башчысы Хасан Тимижев.

Элбрусда каникулланы кезиунде 30 миң адам солугъандыла, деп билдиргенди ол. Таулыка кезиу мында 7 ноябрда ачылганды, декабрын ахырында уа анда жангы трасса ишлеп башлаганды. Курортлада кырал жайганы уа тау-лыка соду кезиу жайга дери бардырылыгыны ышандырады.

ТОКЪАЛНЫ ФАТИМА хазырлаганды.

УЛОУ

Электричка жюрюп башлаганды

Къабарты-Малкърда, Шимал Осетия-Алания Республикада эм Ставрополь крайда жашыганы телекери бла быйыл электропоезд маршрут жангдан ишлеп башлаганды, деп билдиргенди КъМР-ни Транспорт эмда жол-мюлк министрствосууну пресс-службасындан.

Ол «Минеральные Воды — Беслан — Минеральные Воды» маршрут бла жюрюйдө. Къабарты-Малкърда да анга алгын тохтауу жерлеринде минерге болукчу.

Аны бла бирге электриканы орунуна «Нальчик — Прохладный — Нальчик» эмда микроавтобуслар да рейслерин толтурдыла. Адамлага тап болуча ала электропоездлени расписаниялары бла жюрюйдө.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман

Эсепле

Кырал эм муниципал жумушланы тамалауда — ал тизмеде

Кёп болмай РФ-ни Экономиканы айнытуу министрствону регионда беломлери кылай ишлегендерине төрели мониторинг бардырылып эсепле чыгарылгандыла. Анга кёре Къабарты-Малкърны Кырал эм муниципал жумушланы тамалаган арасы бирси-жылпадан эсе тире эм канчестолуу ишлегеи ючюн 69-чу тизмеден 51-чиге чыккынды. Аны юсюнден КъМР-ни Экономиканы айнытуу министрствосууну пресс-службасындан билдиргенди.

Мониторинг кезиунде кырал жумушланы тамалаган бир порталда эсеплеге, регламентте, актлага, электрон халда ненча завка берилгенине, аланы канчестолуу ишлерине эмитрон сервилени ишлерине эмитрон башха шартлага эс бурулганды.

Андан сора да, былытр сентябрда видеоконференция халда бурунгу жылда «Россейни эм иги МФЦ-сы» деген конкурсу эсептери чыгарылганды. Тырынууу шахарны Кёп функциялы арасы «Гитче шахарны МФЦ-сы» номинацияда биринчи жерге тийишли болганды.

КУРДАНАНЫ Сулейман

Бахан районну Псыхурей элини тийресини кесегинде чеклеу жумушланы (карантинни) кетеруно юсюнден Къабарты-Малкър Республиканы Башчысыны БУЙРУГУ

«Ветеринарияны юсюнден» Россей Федерацияны 1993 жылда 14 майда чыгарылган 4979-1-чи номерли Законуну 31-чи статьясына тийишлиликте, Бахан районну Псыхурей элини тийресини кесегинде кытуурган аурууну чыккын жери кыруулганы бла байламлы.

1. Бахан районну Псыхурей элини Катханова, Таражикна, Сижмаева эм Чкалова орманла бла чекленген кесегинде чеклеу жумушланы (карантинни) кетерге.

2. «Бахан районну Псыхурей элини тийресини кесегинде чеклеу жумушланы (карантинни) тохтадырууну юсюнден» Къабарты-Малкър Республиканы Башчысыны 2020 жылда 20 ноябрда 114-РГ номерли буйругун кочюн тас этгенге санарга.

3. Бу буйрук анга кылоп салынган кюнден башлап кочуне киреди.

К. КОКОВ
Нальчик шаар, 2021 жыл 18 январь, №2-РГ

COVID-19

Бу аурууга кыжау дарманны хазна кыалмай 1500 дозасы келтирилгенди

Бюгонюкде Къабарты-Малкърда COVID-19 жукуган аурууга кыжау прививкало ач пунктда — Нальчикде экинчи номерли республикалы больницада эмда биринчи номерли поликлиникада, Нарткыалада районла аралы кёп профилли (ММЛ) больницада этилдиле. Эм алгач бу жумуш бизни республикада сентябрда сынау халда башланганды. Ол кезиунде бери «Гам-Ковид-Вакна» 1442 дозасы келтирилгенди эмда ала медицинада бла адамла аслам халда жюрюген жерлерде ишлегендеге салынгандыла.

Ызы бла уа вакцинация декабрда бардырылганды. Ол заманда алыкча бир пункт кыралгын эди — сагынылганды болгонницада (Нальчикде). Тёртюнчю январьдан бери уа анга бирси экиси да кышулгандыла.

Алай бла, саулал алып айтканда, регионга «Гам-Ковид-Вакна» 1442 дозасы келтирилгенди. Осегитинчи январьга дери уа вакцина 1342 адамга этилгенди. Шёндю жоз доза кылып турды. Экинчи бере (ревакцинация) уа дарман 572

инсаннга салынганды. Ол ала анализни коронавирустан прививкага бардырандан жарым жыл алгач аурууган кыла берирге керек болды. Ахыр алты айны ичинде кезиунде бу инфекциядан кыиындалган инсанга уа иммунизациядан жалаанда аны антителлары жок эседе, ётерге жараркыды. Бизге Саулук саклау министрстводан билдиргенлери кёре уа, препаратны жангы дозалары жуук заманда дагыда келтирилдикледе деп саклайдыла.

МОКЪАЛАНЫ Зукура.

ОПЕРАТИВ ШТАБ

Вакцинаны салдыргъан жерле кыралгандыла

КъМР-де коронавирусууну профилактикасы эм аны жайылууна кыжау оператив штабдан белгили этгенлеринде, пандемияны алындын бери COVID-19 дан аурууганы саны 17 592 болганды. Ол санда тюнеуне ол 97 инсаннга жукуу канды.

Быйылгы багыруудан сора 16,2 миңнге жуук адам сау болгандыла (ол санда тюнеуне — 135 пациент). Бюгонюкде медицина болушлукы 1076 саусызга берилде. Пандемияны алындын бери вирус 297 инсангабына жашауун юзгенди. Тюнеуне бу кыиын ауруудан бир адам ауушканды.

Коронавирусу КъМР-де жайылып башлагандан бери 392,9 миңден аслам тест бардырылганды (бир кюнне — 1285 тинтту). Госпитальда 1476 пациент бардыла, аланы арасында тест коронавирусу ауруу жукуганын ачыкламаганында да. Реанимация белюмде 95 саусуз турдыла.

Оператив штабдан белгили этгенлеринде, вирус артыкча да 65 жылдан таматалага, ауруулары колоринден кетмедегенге кырккыуууду. «Аны себепле профилактика мадар-

ла бютюнда мағаналыдыла. Адамла кёп жыйылган жерледе, транспортда медицина маскала жюрютурге, бир бирден бек аздан метр кенликте турурга, кылоланы сапын бла терк-терк жууарга тийишлиди. Ол болганына кёре, адамла да саламлашмазга, кыуачаклашмазга кыруштыгы», деп эсертгенди Оператив штабдан.

Республикада COVID-19 жукуганынаны багырга 8 саулук саклау учрежденинда 9 госпиталь ачылганды. Ала 1,8 миңг жер барды.

КъМР-де коронавирусу кыжау вакцина салдырылган беш жер кыралганды. Дарманны 18 жыл толган, аны ётерге саулугу жараган инсанла алырга болукчудыла.

Укол экиге белюнюл этилгенин эсерттиргенде — экинчи жарымы 21 кюнден. Аурууга иммунитет юч уйкыдан кыралды. Ол тиксе да, ауруу жегит халда ётеди — адам жетел этерге болукчу, алай аны

ёлкелерине заран жетмейди. Дарманны салган арада бу саулук саклау учрежденинда аны ачылгандыла: **Нальчикде 1-чи (1.42.29.92, 42.20.38) эмда 3-чю (тел. 77-71-77, 77-01-04) номерли поликлиникада.** Нарткыалада **кёп функциялы болонницада (тел. 89640412989; 8(86635) 43-7-55), Бахан (тел. 89286934454) эм Зольск (тел. 89604223283; 8(86637) 4-11-92) районланы ара болонницада.**

Россейде COVID-19 вирус бир кюнне 23,5 миңг адамга жукуганды. Пандемияны алындын бери 3,5 миллион адам ауруугандыла. Бюгонюкде андан 2,9 миллион адам сау болгандыла. Аурууну кетюурамай, 65,5 миңг адам ауушканды, ол санда тюнеуне — 481 саусуз.

Джонс Хопкинс атты университет белгили этген тарихке кёре уа, бизе дуняда бу ауруу 95,1 миллион адамга жукуганды. COVID-19 дан ёлгелени саны эки миллиондан озганды.

ТИКАЛАНЫ ФАТИМА хазырлаганды.

Жазылыу — 2021

Халны тюзетирге амал барды

Хурметли жамауат! Озган жыл, белгилисича, бек кыйын, пахлады эди. Аны ахыр айлары бютюнда. Коронавирусу бла байламлы ауруу кёп кылауы, жарысу келтиргенди. Карантин, кырккыуусулуккуну жалчытыр ючюн тутхан мадарла адамланы, кертиси, эшикке чыгар олгарын окуна жокукча чыгаргандыла. Почтачыла да нек эсе да жазылуу ишни декабрда терк окуганы тыйып кыюгандыла.

Бизни акылыбызга кёре, ма бу чурумланы хатасындан окуучуларыбызны бир нечмасы «Заманы» аламай кыалганды. Кылай-алай болса да, халны тюзетирге амал барды. Сиз январын жыйырмаасына дери жазылууну тамалдасагызы, ана тилибизде басмаланган газет сизни юйюгозге февралын алындын келип башларыкыды.

Беш айга жазылууну багысы — 608 сом.

Бизни индексбиз — П 5893

ИЗЛЕУ

Сауга жигитни 77 жылдан сора тапханды

Аскерчи Холмаханлы Зашауу жашы Илиясны «Сталинградны кыруулаганы ючюн» майда бл да саугалауу юсюнден укта чыкты андан сора 77 жылдан сауганы удостверениасы аны туудуна берилдики. Республикада кепле аны Улуу Ата журт урушу кезиунде жоюлган жуукулук кыйда басырылганларын бюгюн, ол кыялы кызауатдан бери 75 жыл озгандан сора да, билмейиле.

Кызыл аскерчи душман жесирге тошкенде уа аны юсюнден шартлап тапхан бютонда кыйында. Урушдан сора вермахтны жесирлерини кыдарыларны юсюнден документле Совет Союзга тошкенде. Алай юйкюрле уа аны агалары, кызындары, эрлери, жашлары белгисиз та болганды да деп койганды.

Ма биз бюгюн халпарын айтырык Холмаханлы Зашауу жашы Илиясны кыдады да алай болганды. Бизни жигит 1892 жылда да Бзынганга тууганды. Насталауу Хаммурусави Зарият бла юйкюр кырганды. Анага кч жаш да тууганды – Хадис, Борис эм Олег. Улуу Ата журт урушу алдында Илия «Социализмни хорламы» эл молк артында ишлегенди.

новканы тиерсинде ёлтюроюлмегенини, ол белгисиз та болмагы-аны юсюнден билдире тапханбыз. Аскер жесирлени тизмесине кёре, ол 1942 жылда 18 ноябрьде Шталаг-319 жерде ёлгенди, аны лагер номери – 6684, 1951 жыл 30 октябрьде чыгарылган 85132 номерли документте аны тукуму «Халмаханов» деп халат бла жазылды, алай аскерини эни каткоркасында уа ол «Хулмаханов» деп юзөгөлгени.

Карточкада, аскерчини аты бла тукумундан сора, ол юйдеги болганы, ёсимо 168 сантиметрге жетгени, чачы, кёлери да кыра болганыра жазылды. Жарыуу, ол басырылган жерде аты сакыланмаганды.

Болсада аны аты Бзынганда Улуу Ата журт урушу жигитерини эсгермесинде ёмюрюк этигенди. КМР-ни Эгеруи китабында ол Ростов областыны Мартыновка элнин тиерсинде басырылган элнин басмаганында (2016 ж., 4-но китап, 406 б.). Биз акыл эткенден, анда шартна тырленгенди, ол жесирде 1942 жылда 18 ноябрьде ёлгени. Польшада Хелм шахарда кырында кабырда басырылганын кийирге тиийшиди.

Бизни жигитбиз 115-чи аты Дивизионы 316-чы аты полкуну кыуаунда Ростовну юйкюрлеу сөрмешлеге кыатышанды. Ол жесирге тошкен эсе да, атына кир жакмаганды, бетин жойган ишле этмегенди. Сёзсөз, ол «Сталинградны кыруулаганы ючюн» майда бл да саугалауу жаны бла Илиясны туудугу Якубу Кашауу кыдады аны атындан биз РФ-ни Кыруулау министрствосуну кадрла жаны бла бу управленийя-

сына анга апасыны «Сталинградны кыруулаганы ючюн» майда бл удостверениасын беруино юсюнден тилек жазганыбыз. 30 июнда Клуб Борсовичке быллай жууп келгенди: «Сизни аппагыз Холмаханлы Зашауу жашы Илиясны «Сталинградны кыруулаганы ючюн» майда бл удостверениасы беруино юсюнден тилегизге кыралганды. Сауга РФ-ни Президентини кырал саугала жаны бла управленийяндан жетдрилгенден сора сизге тохташдырылган нызамга кёре берилдики».

Ма алай бла бизни фронтуну кыдарын ачыкслау жаны бла ишибиз жетишимли болганды. Саугалауу юсюнден укта чыккыранда 77 жыл озгандан сора майда бл удостверениасын жигитни туудугуна берилдики.

Ахмед НАХУШЕВ, РФ-ни ФНС-ини КМР-де 2-чи номери районла аралы инспекциясыны баш кырал налог инспекторы.

Диана НАХУШЕВА, КММК-У ну право, экономика эм финансла институту магистратурасыны студенти.

ЖОРАЛУУ

Дайым маданиятха, шүёхлукъга, бирликге кыулланып турганды

Бу кюнде Нальчикде Маданият фонда кинокоржисёр-документалист, жазычу, журналист Владимир Вороков эгеруе аталган жыйылуу ёткенди. Ол элли жылны ичинде бу махемте башчылык этип турганды. Жарыууга 2020 жылны ноябринде дуниясын алышканды. Владимир Халидович оюни китаны, 150 сыйлыны авторуу. «Россеини алтын кыламы» деген сауганы лауреатыды. «Сыйлыкчыны орденини кавалери», 2012 жылда уа Россеини Президентини Сыйлы грамотасы бла саугаланганды.

седатели Басир Шибухов а, Владимир Халидович битеу жашауун, ишин да адамалыны бирикдире, бир бирин анылаууга буурга атыни жашаганды, ол жаны бла кеп иш да тамалга анын чертенди. «Кыаллы адамдымысыз та этенибизни, аны ишлери сезибизде

этерге ашыккыганыны, башханы кыйгысына улга кёллону этмегенини юсюнден айтханды. Эби-этени «Рюни» миллет маданият араларыны председатели Анзор Лобжанидзе адамла Вороковну дуняндан кетгенича угый, арабызда жашап турган инсанчына эсгергенини белгилегенди. «Владимир Халидович кёйно билгенден эди. Ол кыяллы бир китап жазганды, аламат фильмле алганды. Биз башчылык этен арала да аны башламчылыгы бла кыуралганды. Ала уа кеп болганыран барыбыз да билебиз. Кыяллы бир миллетни адамны тегерегине жыйышдырганды» - деп болганды сезон Лобжанидзе.

манга жиберигиз»,- дейди. Мени бир торлю халпармы жокку. Жашла суратланы бир нечасын жибередиле. Питюорск шахарда уа жыл сайын дайырабы СКФОН-ну журналистерини форуму болады. Газетни баш редактору Алталаны Жамал мени ары жиберди. Форум кеч бошалган эди, андан сора уа саугалаула болурга керекдиле.

Бизни кыуауну таматары ингирни ахыр кесигени кыалгырга тиийшини билдиредиле да, кылабыз. Бир заманда, эсимде да болмай турганлай, атым айтыла. Бек улуу сейирге кыалгырга. Саугалауу Кырал Думаны депутаты береди. Мен, аны кыатына барып: «Баям, тукумуну тюз окуяган болмаза, мен конкурса бир торлю иш бермегениме»,- дейме.

Ол а, Сыйлы грамотаны да кёргөзтүп, кызыуу алгышлап, сауганы да береди. Арта ий кесек заман озгандан сора билгенме суратларыны конкурса Владимир Халидович ийгени.

Люба АДИЛОВА, Суратны автор алганды.

жаны бла министр Анзор Курьянов.

Ол тобешуиде сёлөшгөндө Вороков республиканы, Нальчикни да маданият турганын терең ачыклагыла-аналдан бир болганын, арта уа НОТР студиягя кеп жылланы башчылык этип турганын айтханды. КМР-ни Кинематографистерини союзуна председатели Басир Шибухов эмда ол башлаган жумушун андан ары бардырырга керекбиз»,-дегенди ол.

Республиканы Журналистерини союзуна председатели куулугун толтурган Шураланы Разият да Вороков эм заманда да адамлага болушук

Эгеруи ингирге жаматуу организациалары, культура араланы келечилери, жазычула, поэте, жырчыла, художникле, дин ахула, аны шувулары, аны жылланы биргесине ишлегенде да келгендиле. Тобешуи Владимир Вороков режисёрча салган фильмледен юзюлке кёрзотуу бла башланганды. Андан сора залдагыла, аны журмелеп, бир минутту шун сөөлгөндө.

«Владимир Халидович Къабарты-Малкъарны адамларына этген ачыккылапканы санап чыккыган тынч туююду. Бу ингирни кырап, бизни барыбыз да бюгон анга чакырыгылнага жорек ыразылыгымы билдире, ыспас этемен»,-дегенди, ингирни ача, КМР-ни граждан обществонун институтлары бла байламлыкка жорюютуу эмда миллетлени ишлери

ЗАКОН

Хыны сёлөшгөн, биреуню намысын тошюргөн жууапха тартыллыкъды

Инсанлагга хыны этген, намысларын, сыйларын тошюроп сёлөшгөн кыруулук, 50-100 минг сом тазир тежердики. Бу ишчи кытайры этгени ючюн а аны ёлчми 100-150 минг сомга дери ёсдириледиле, дагында эки жылны ичинде кыруулукда ишлерге кек салындырга да болушукту.

Ол жаны бла федерал законду РФ-ни Кырал Думасы бу кюнде декъабы кёргенди. Документде «кёл кыалдырыу» (оскорбелени) деген жангандан аныгатылады. Шёндюю редакцияда ол былай билдирди: «...ушагыуусуз, сант халда баша адамны сыйын, намысын тошюроу...». Жаныгъа законда уа анга былай кыошак этиледи: «эмда жамуатны ийликдырган башха торлю халда...».

Халкыны алпында, аспамлы информация органдла сёлөшкен кезиуде этилген намысызлыккы бла бирге Интернетде басаланган ушагыуусу материал ючюн да жууап тутарга тошюргенди. Алай бла башханы кёюн сындырганы, сыйсыз этгени ючюн инсан 3-5 минг сом тежердики (алгыын -1-3 минг сом). Жууапкы куулукчу былай ушагыуусуз ишчи ючюн 30-50 минг сомну берилди (алгыын -10-30 минг сом). Организациа салынган тазир 100-200 минг сомга тежердики (алгыын - 50-100 минг).

Халкыны алпында, аспамлы информация органдла сёлөшкенде, Интернетде оюмун басмалагында да эни сак болурга керекди. Кесин хыны, ушагыуусу жорютгөн, башханы аманлаган

ЖАМАУАТ ПАЛАТА

Сынамларын бир бирге толу айтырча

Россеини Жаматуу палатасы кыралны субъекттеринде жаматуу кыруучу комиссияны (ОНК) координация советтерин кыруучу юсюнден оюмну къабыл кёртгенди.

Жаматуу палатада болушаллыкка, алай аны ючюн ала комиссиялары проблемаларын билдире керди. «Алада коллегалары Координация советини кыруучу юсюнден башламчылыгыны дурус кёрген эдиле. Аны жыйылуу 2021 жылы биринчи кварталында болушукду», - деп билдиргенди ол.

Советни башчысына Палатаны битеухалк фронт бла байламлыкка жорюютуу эмда кыркууусулук жаны бла комиссиясыны таматасы Александр Воронцов айырылганды. Ол белгилегенича, регионлада ОНК-ланы бирикдилрик эм араларында байламлыкканы тохташдырылык структураны кыруу эрттеден бери да излене эди.

«Россеини субъекттерини ОНК-лары Координация советтерини КМР-ни регионларда, бир бири сынамларына юйренирча, мадрала табууду, чыккыган проблемаларын байламлыкка тамамларча майдап кырууду. Талай регионда ахшы сынам жый-

Себеплик

Жаныгъа жылдан башлап 3-7-жыллык сыйбегле берилген пособияны ёлчми ёсериини юсюнден белгили болганды. Бюгюнлюкде сыйбегле жашуу этерге болушук ахчаны эм аз ёлчменин жартысы тёлвенди. Энди уа аны саулай бериге деп

Сабий ахчагга кыошуулукду

оноу чыгарылганды. Болсада аны толусунай алыр ючюн, юйорноу кир келечисини да кыолайлыгы жашуу этерге болушук ахчаны эм аз ёлчменин жеткеле керекди. Аны тергенде бюгюнлюкде тёлвенген сабий ахча да саналлыкды. Белгиленгенге кере, тёлвенген ахчагга дагында алай бир кыошуу апрельде этилиди. Анга эни заявление бериге да керек болушукту. Алай ары дери ишлеген гражданданы 2021 жылы 1 кварталында официал

иш хакларынын перерасчёт этириди. Сора ол бюгюнлюкде берилген ахчагга кыошуулукту бла кыалгыгы алай бла тохташдырылганды. Ызы бла уа ол тиийши болган юйкюрлеме аны, биринчи кварталны айлары ючюн да кыошуу, апрельде берилди. Дагында быыйлдан башлап биринчи сабий ючюн аны капиталыны ёлчми 155 минг сомга кёбейин, 483 882 сом болганды.

КъАСЫМЛАНЫ Аминат.

Шимал Кавказ кюн сайын

Поездни биринчи жолюучулугу «Гранд сервис экспрес» транспорт компаниядан билдиргенди. «Таврия» поезд Кысоловодскен «Воронже» биринчи жолюучулугуна чыкканды. Куле вагонда бошандыгы жерге билинме багасы 4,5 минг сомду. Поезде эки кылати атылгандан кыруалды. Воронже 17 сагатын ичинде жеткенди. Жолго ала ийиккыга кч кере баш, бароз эм байрык кондеде - чыгында, артка Кысоловодскта уа геурге, орта эм ийик кондеде кытайдан.

«Гранд сервис экспрес» компания 2002 жылда кыруалганды, кыралда биринчи эни илеи темир жол транспорт организациады. Бир жылы ичинде аны бла 1,1 миллион адам хойрыланганды, андан 75 проценти Кырым кёпор бла баргандыла.

«Демография» миллет проект келеринде Кыраачи, Дагыда 32 арбоз спорт майдан ишленгенди, чыккыга юсюнюча кыруулуу бошала турды. Жалган кыргды бла бир майданын келгири 60x30 метри. Алада хоккей, баскетбол, волейбол, гитче футбол, теннис ойнарга, воркуатдан жаруула этерге болушукту. Региону башчысы Темрэланы Разият айтханды, спорт инфраструктураны дайым ойнатхалары, саулыкку жашуу бардырууну оюмларын кенг жайылларына хойрындан спорт, керти бл да, адамлары жашуу жоруклары бола барды. Дайым жаруу этгенин сан тохтатуу беседи.

Жарпылыккы бла кюерше – 151 миллион сом

Шимал Осетия-Аланияны башчысы Вячеслав Битаров билдиргенди, ала жарпылыккы бла кюер программаны толтурууга 151 миллион сом жорукканды. «Кыйыл федерал бюджетден келген субсидияны ёлчми 141,1 миллион сом болганды, республиканы бюджеттен да бу мурат бла 10,6 миллион бөлгөнгенди. Халкыны жарпылыкка жогашан кыуаунуа болушу ючюн, бу ахчаны тюз жоруга керекди», - дегенди ол урууну эл социалый ойнатуу министр Берк Хубоев бла тобешуенде.

Жарпылыккы бла кюерше бла байламлы пилот проект республиканы Раздзюк элчиде 2019 жылда жарошдырылганды. 2020 жылы февралында Битаров, фидалары жашуу этерге керекли ахчаны эм аз ёлчменин жетеген адамлага болушуга тиийшини эсгертип, аны географиясын кенгертти кереклисини айтханды. Алай бла быыл 1045 инсан бла келишиме таусуруга белгиленди. Алагы иш тобарга, бизнес ачарга, моилке турарга болушук этилиди.

Санаторийле салынырыккыдыла

Створполю крайны Железноводск шахарында жаныгъа санатор-курорт кластер ишленирди. Аны келеринде 20 объект болушукту, алада бир керге 70 минг адам союулыккыдыла, жаны ишчи жерге ачылыккыдыла. Шахарны башчысы Евгений Моисеев билдиргенге кере, курорт Развалка тауну этгенде куруулыккыдыла. Бусуагында инвесторла шёндююню изилдегелешкен 18 санаторийны 50 къоноккы юйю ишлерге жазырыла, ол мурат бла Железноводск шахарга 30 миллиард сом ётдорулююкду. Андан тышунда, Железноводск эни экономика зонаны кыруучу оюм борды. Шахар Балнеология, эротерапия курортча белгилди, мында 24 санаторий бла 15 къоноккы юй къоноккыны дайым сокъулюдыла.

Жаныгъа фатарлагга кёчюрюлжюккюле

2021 жылда Чеченин влостлары 35 минг квадрат метр жерин алтын тозуруганы халда койлени кетирди, алада жашаган адамлары жаны журтулга кёчюрун мураттыла. Алай бла 2025 жылга дери жарошдырылган программа толтурулууду, деп билдирди регионну кыруулуу эм жашуу журт-коммунал молк жаны бла министр орунбасары Ахмед Газалалов. Быыл жаныгъа фатарлагга ие 324 инсан болушукду, ала Грозныйда бла Надтеречини районда жашайдыла. Былтыр «Жашуу журтла эм шахар среда» миллет проектти хайырындан бир минг адам кыркуулуу фатарладан кёчюрюлгөндиле. «Жашуу журтла эм шахар болум» миллет проект терт федерал проекттен кыруалды: «Ипотек», «Жашуу журтла», «Ырхат шахар болуму кыруу», «Жашуу этерге кыркуулуу фонду фонду азайтуу». Аны толтурууга битеу да бир триллион сомдан аспам ахча бөлгөнгенди.

Ишизликни кыруутурча – социал келишимле

Ишизликни азайтырча Ингушетияда 440 социал келишим таусуруга белгиленди, бу иште 200 миллиондан аспам ахча бөлгөнгенди, деп билдиргенди республиканы Правительствоосу башчысы орунбасары Олег Фурсов. Росстатны эсеплерине кере, былтыр кыралда ишизлик бегирек Ингушетияда (31%), жайылкыда, аны ызындан Чечен (23%), Тува (21,5%), Алтай (16%), Дагыстан (15%) бардыла. Эм аз бу проблема Ямал-Ненец, Ханти-Мансийск автоном округула, Камчаткада, Москвада бла Татарстанда тобейди – 2,7-3,8 проценти.

Социал келишиме 440-дан аспам инсан бла таусуулукудыла. Программаны тиийшинликке алагы къоноккы усталык билим алырды, иште тургуура, бизнес ачарга себеплик этилиди. Аны хайырындан юйкюрлени фидалары, аны бла бирге уа бюджеттен келген ахча да кёбейирдиликле.

ТАСС-ны материалларына кере **КУЛЬЧАЛАНЫ Зулфия** хозырлаганды.

